

vooraf
alvast

APART BEKEKEN

De Vondelpark-operatie is in volle gang. Het in ere herstellen van de Oprichters- of Jubileumbank maakt daar deel van uit. Aan mij de eervolle opdracht die operatie voor te bereiden en uit te (laten) voeren. Daarop vooruitlopend wordt nu om een korte vooruitblik gevraagd, met name om de herstelvarianten alvast op een rij te krijgen. Ziehier wat schoten voor de boeg.

Wat we dus **Apart Bekijken** is de **Jubileumbank**. Die wordt ook de **Oprichtersbank** genoemd, hij draagt immers de **namen** van de (32) **oprichters** (die zich in 1874 Vereenigden ter Oprichting van hun Rij- en Wandelpark). Namen die nu vrijwel **onleesbaar** zijn. De bank is bij het **75-jarig jubileum** door het personeel **geschonken**. En op **14 april 1939** feestelijk onthuld. Deze jubileumbank moet dus **in ere hersteld** worden. De vraag is alleen **hoe**.

Vooraf en alvast is daarover het volgende te zeggen:

1. De huidige bank is eertijds ondeugdelijk uitgevoerd: niet onderheid en in te zachte zg. kunststeen uitgevoerd. Bovendien wordt met eertijds 1960 bedoeld, toen het oorspronkelijk geschenk in zijn geheel door deze bank vervangen moet zijn. Dat is althans op te maken uit foto's, die de bank in een nog veel onherstelbare staat tonen dan vandaag het geval is.
2. Was en is deze replica technisch al ondeugdelijk, esthetisch en praktisch valt er ook heel wat op aan te merken. Wat hem voor het park belangrijk maakt zit (helaas) niet in de bank zelf, maar in het feit dat hij hier symbool staat voor de even unieke als door Amsterdammers gekoesterde geschiedenis van 'hun' Vondelpark. In dit opzicht is deze bank een even uniek/gekoesterd, dus in stand te houden monument. Waard om in ere hersteld te worden.
3. Als oorzaken van het huidig verval zijn te noemen:
 - het ontbreken van een onderheide fundering
 - de doorlopende gemetselde onderbouw
 - de voor de zittingen gebruikte (te zachte) gietmortel.
 - jarenlang ondeskundig uitgevoerd onderhoud (graffiti)
4. Wat in de bank met name in stand gehouden moet worden zijn de namen van de oprichters. Die zijn nu onleesbaar weggesleten. Waar de letters in de bstaande zittingen niet scherp zijn bij te frezen/hakken, is de opdracht dus ook hiervoor een 'sprekend alternatief' te bedenken.

Genoeg over wat al bekend was, aangetroffen is en als doelstellingen beschouwd kan worden. Nu in het kort over de vraag hoe.

Vooruitlopend op nader onderzoek, overleg en onderbouw lanceer ik hier 3 schoten. Niet geschoten is immers altijd mis.

A. We gaan voor restaureren

In dat geval moeten de 7 bankzittingen zo goed als mogelijk hersteld worden. En teruggeplaatst op een nieuwe onderbouw van gestuct metselwerk, die nu uiteraard wel (grondig) gefundeerd is. Zonder die fundering (!) is een dergelijke operatie eind 2007 al eens apart bekeken. En toen begroot op E. 53.000.

In deze aanpak blijft weliswaar het 'origineel' behouden, maar krijgen we een 2e replica (van een weinig geslaagd parkmeubel) terug. Met blijvende reparatieplekken, onleesbare namen. En met alle nadelen van gestuct buitenmetselwerk: vochtig, alg en vuil, slecht te onderhouden (graffiti), etc..

B. We gaan voor nieuw!

We vinden de huidige staat met reden te slecht, de nadelen van A onoverkomelijk bij de aanzienlijke kosten.

We willen (voor het geld) liever een totaal nieuwe bank. Uiteraard wel op dezelfde plek. Ook cirkelvormig. Maar beter van vorm, constructie en duurzaamheid. Om in de buurt van het oude beeld te blijven: bij voorkeur in beton. Waarin de namen van de oprichters fraai ingegoten kunnen worden. Met betere zithoogte en hogere rugleuningen. Deze banken(-cirkel) zal monumentaler moeten zijn. De derde jubileumbank. Prijsvraag uitschrijven?

C. Eigentijds

Je kunt de (7) zittingen en (2) wangen nemen als losse elementen. Te behouden, maar in een nieuwe context en eigentijdse (ontworpen) vormgeving terug te plaatsen.

Denk even aan Serra en je ziet hier al zo'n gebogen dikke staalplaat staan, als nieuwe drager van de zittingen. En van de namen, die in die plaat wel (en wàt mooi) gefreesd kunnen worden.

In feite kies je voor nieuw met gebruikt. En voor 'heel dicht bij huis'.

We willen de jubileumbank in ere herstellen.

Als u het vraagt: mij lijkt C technisch en financieel het minst gecompliceerd, het best toepasselijk. En met het begrijpelijkste resultaat.

Sinds de uitnodiging door Quirijn Verhoog (medio juli 2008) is al het nodige voorwerk uitgevoerd.

Op de volgende pagina's daarvan een voorproeve.

1. Opneming en inspectie.

Pag. 3 en 5

De bank is van alle kanten goed bekeken, met name op zijn technische mérites. Van evenveel kanten zijn foto's genomen.

De schaden aan de zittingen, wangen en onderbouw zijn geïnventariseerd, de oorzaken geanalyseerd.

Pag. 3 en 4

De bank is gedetailleerd ingemeten.

2. Historisch onderzoek

Om iets meer van de achtergronden te weten te komen is enig Google-end onderzoek gedaan. Over de bank blijkt nog maar weinig feitelijke informatie (zoals foto's, tekeningen, verslagen) te bestaan.

3. Rapportage

Gevraagd is het eind 2007 uitgebrachte Holtzer-rapport te bekijken. Dat rapport bepaalt zich tot de hiervoor beschreven restauratie-aanpak. Opmerkelijk is dat hier niet is gerekend op een onderheide fundering. Het ontbreken daarvan is immers de hoofdoorzaak van de verzakte en gebroken toestand.

De begroting, die toen -exclusief hei- en funderingswerk- uitkwam op E. 53.000 lijkt (alvast en vooraf gezien) een redelijk vertrekpunt voor het bovengronds uit te voeren werk.

4. Namen

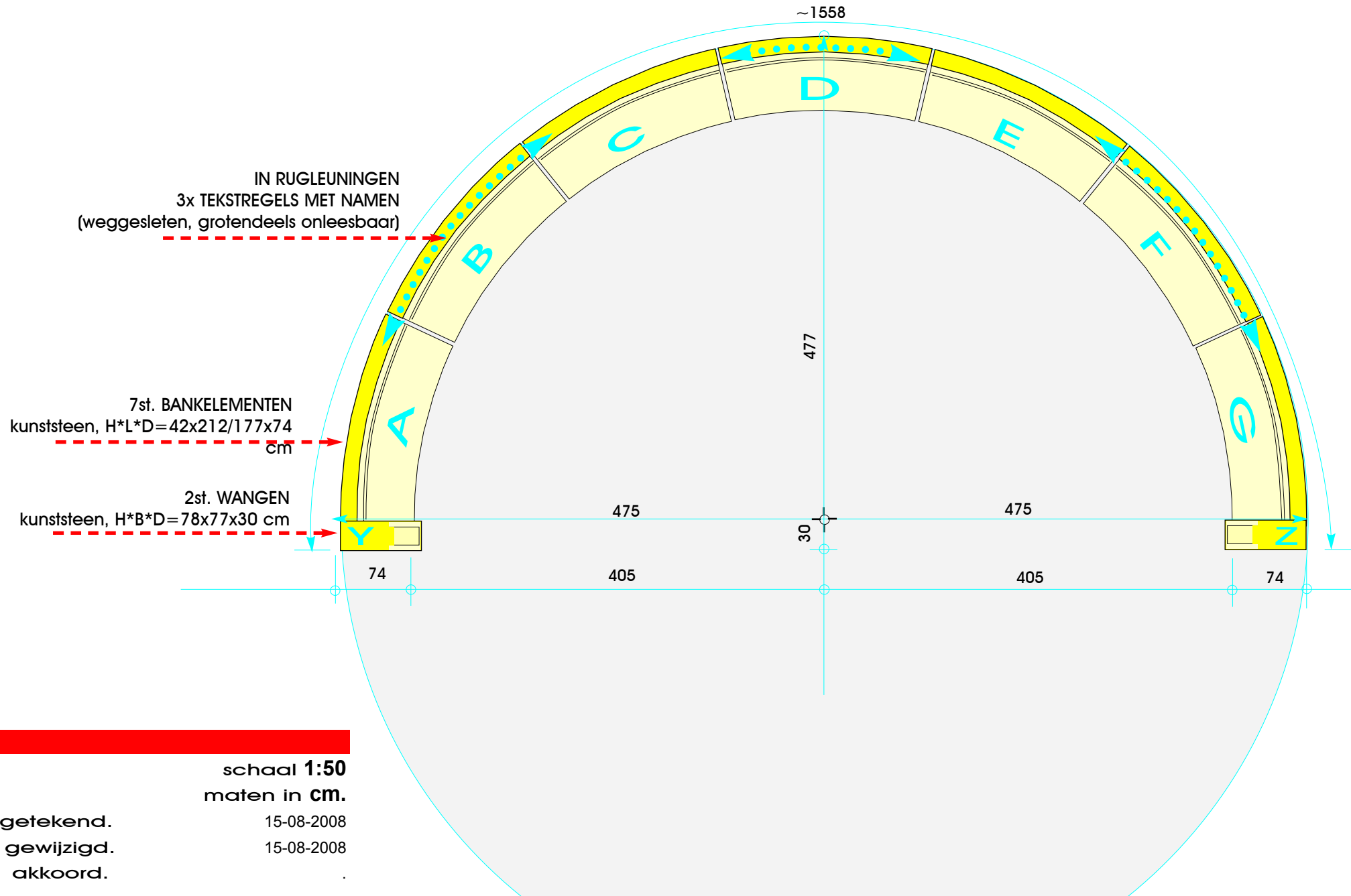
Aan de hand van de uit de statuten nog bekende namen moeten deze nog in de op de bank voorkomende volgorde en plaats worden herleid.

(wordt vervolgd)

kunst- & stadswerk

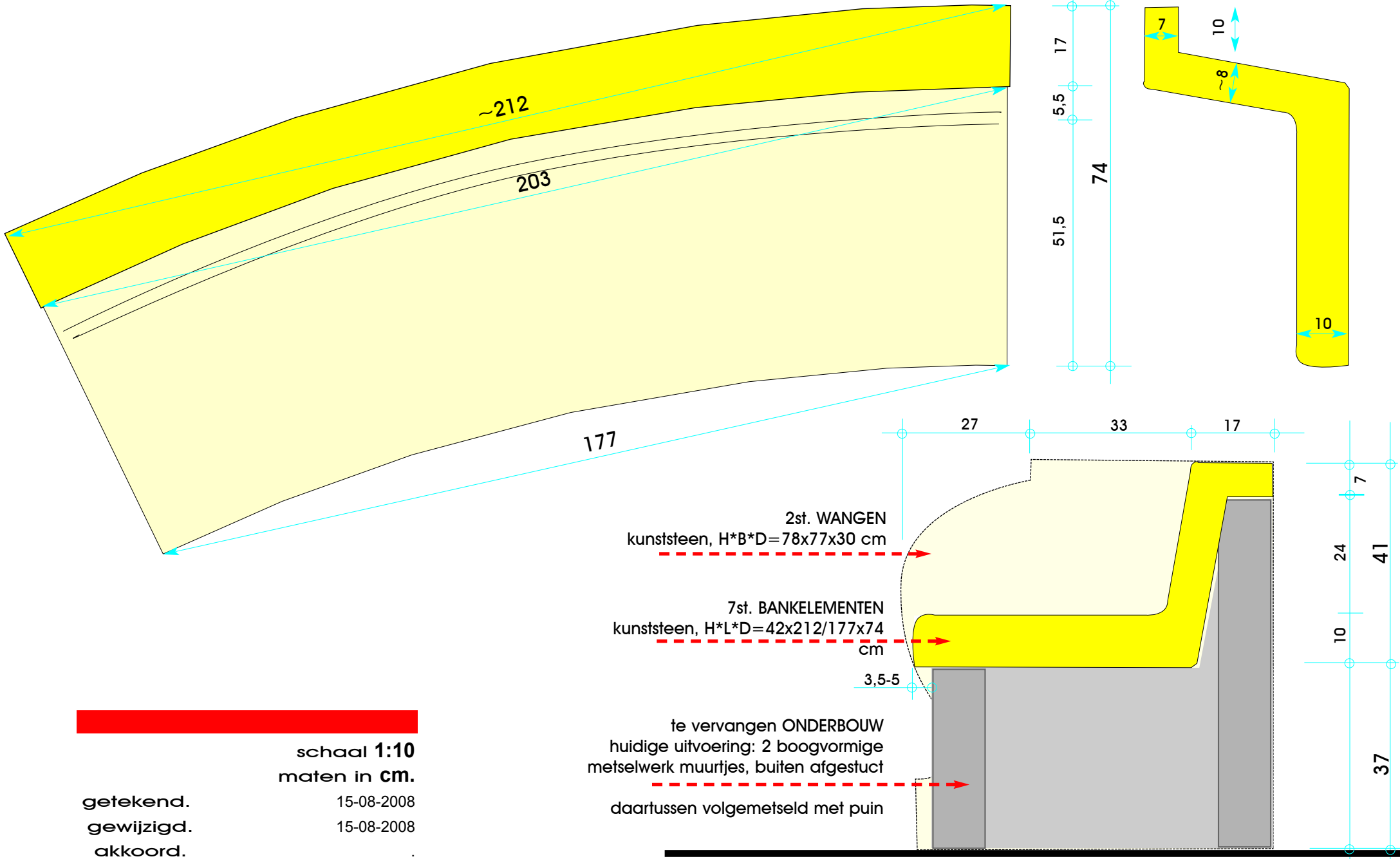
Geert Lebbing

schaal 1:50
maten in cm.

getekend. 15-08-2008
gewijzigd. 15-08-2008
akkoord.

getekend. 15-08-2008
gewijzigd. 15-08-2008
akkoord.

schaal 1:10
maten in cm.

